

„Kreslení“ závěrkou

Není to ještě tak dávno, co bylo nepsaným pravidlem ve fotografii, že linie horizontu musí být rovná a především všechno musí být zaostřené. Pro fotografa bylo nemyslitelné, že by při použití pomalé rychlosti závěrky schválně držel aparát v ruce. Ti, kteří si troufli z této normy vybočit, byli vysmíváni, protože jejich obrázky byly pochopitelně rozmazané a neostře, a ostatní se jich vyptávali, zda „nebyli při pořizování té fotografie opilí“.

Časy se bohudík změnilы a nápad s „kreslením pomalou závěrkou“ byl přijat s otevřenou náručí. Ovšem na rozdíl od panningu, který sám je podnětný a náročný až dost, kreslení závěrkou je záležitost jen a jen pokusu a omylu, kde se leccos smíchá, ale přesto je to opravdu vděčný námet. (Neuvažovali jste v poslední době o nákupu nějakého abstraktního obrazu? Když si ho vyrobíte sami, přijde to nejen levněji, ale přinese vám to uspokojení.)

Kreslení závěrkou je v podstatě jednoduchá technika, opravdu. Stanovíte si jednoduše správnou expozici, která vám dovolí použít expoziční dobu 1/4 nebo 1/2 s, a v momentě, kdy mačkáte spoušť, pootočíte nebo zhoupnete aparát, opíšete oblouk nebo aparát trhnete ať už nahoru nebo dolů, ze strany na stranu, nebo opíšete kruh.

Podstatné je nalézt vhodný objekt. Právě tak jak to objevil Monet svými štětci na plátně, vděčným námětem pro fotografy mohou být zahrady plné květin. Nepohrdejte však ani jinými kompozičními schématy, jako jsou přístavy, ovocné a zeleninové trhy, a dokonce i dav diváků na tribunách fotbalových stadionů. Vybírejte si také k těmto účelům málo osvětlené scény, kde se expoziční doba bude pohybovat od dvou do osmi sekund. Efekt spočívá v tom, že váš pohyb musí být pomalejší než rychlost uvedených činností a výsledný efekt je obdobou práce malíře, který vrší barvy jednu na druhou. Do práce! Výsledkem bude instantní abstraktní malba.

K TOMU, ABYSTE VYTVOŘILI opravdu vzrušující „abstraktní malby“ svým aparátem, nepotřebujete o mnoho více než dlouhý expoziční čas a odvahu vypadat ve společnosti možná trochu bláznivě. Když se postavíte všem „zákonům“ fotografie, kolemjdoucí se budou zastavovat, protože jim přijde směšné, jak otáčíte, houpete nebo vrtíte svým aparátem, nebo ho při exponování stavíte na hlavu. Oni nedokáží při svém životním stylu pochopit, jak se vám něco takového, pro všechno na světě, může líbit. Vy v nich můžete dokonce budít dojem, že trpíte nějakou nervovou chorobou, která vám nedovoluje držet aparát klidně. Ale vadí vám to doopravdy?

Osamocená škumpa rostoucí ve velikém květináči před restaurací Ivar's Sea Food na Seattle's Pier 54 vykazovala příznaky nastávajícího podzimu. První obrázek clonou f/8 a 1/60 s se ukázal jako vcelku nudný záběr na barevné podzimní listí, ale když jsem nastavil expozici na mnohem pomalejší rychlost závěrky (f/22 a 1/8 s) a pak několikrát stiskl spoušť se současným kruhovým pohybem aparátu, výsledek byl úplně odlišný. Pásy barvy připomínají práci malíře nanášejícího barvu na plátno špachtlí.

Na protější straně:

nahoře: Nikkor 12–24 mm, ISO 100, 1/60 s, f/8;

dole: Nikkor 12–24 mm, ISO 100, 1/8 s, f/22.

Po DRSNÉ A STUDENÉ ZIMĚ připomínají tyto květinové záhony v ulicích centra Lyonu ve Francii radostnou událost: přišlo jaro. Stál jsem nad záhonem, fotografoval směrem dolů a objektiv 12–24 mm zachytil nejzajímavější dynamickou kompozici. Vzpomněl jsem si na dobu, kdy jsem jako kluk navštívil vesnickou pouť a koupil jsem si za pětadvacet centů od pouličního prodáváče kus bílého papíru, který jsem pak pokryl pestrými barvami a točil s ním dokola, abych si udělal pestrý kaleidoskop barev.

Jak jsem to udělal s fotoaparátem? Je to celkem jednoduché, budete si ale muset vzít na pomoc především širokoúhlý objektiv a pak polarizační filtr a pak ještě 0,9 ND nebo 1,2 ND filtr. Tyto dva filtry potřebujete především proto, abyste snížili intenzitu světla, což vám dovolí použít pomalejší expoziční čas než je obvyklý a současně dodržet správnou expozici.

A tak jsem použil objektiv 12–24 mm nastavený na 12 mm a opatřený neutrálním filtrem 1,2 ND, který prodlouží expozici o 4 EV, a tím jsem mohl dosáhnout správné expozice při $f/11$ časem $1/4$ s.

Když jsem mačkal spoušť, dělal jsem přitom toto: otáčel jsem aparátem kruhovým pohybem zprava doleva, jako bych chtěl narysovat kružnici, a levou rukou jsem současně zoomoval objektivem z 12 mm až do 24 mm (na protější straně nahoře). A uvědomte si, že to všechno probíhalo v časovém úseku $1/4$ s, takže bylo třeba otáčet aparátem i zoomovat pěkně rychle.

Pro srovnání: na dalším záběru jsem ještě trochu zpomalil akci, když jsem opakovал tytéž pohyby, a změnil expozici z $f/11$ a $1/4$ s na $f/22$ a 1 s (naproti dole). Výběr samozřejmě záleží na vás, ale je jasné, že ve spirálovém efektu jsou květiny méně zřetelné při jedné sekundě než při $1/4$ s.

Na protější straně
nahoe: objektiv 12–24 mm nastavený na 12 mm,
ISO 100, $1/4$ s, $f/11$;
dole: objektiv 12–24 mm, ISO 100, 1 s, $f/22$.

